

Følger; det vilde nemlig blive det første Led i den Kjede, hvori man til bestandige Tider vilde holde Fæsteforholdet ved den danske Jordbund; man behøvede blot at lægge en Bestemmelse til, saa anvendes 3—13—4 paa en analogist Maade paa den nye Mand, og saa havde man en uafviselig Række af nye Fæstere, og da, troer jeg, vilde sandelig Fæstebonden betænke sig paa istedetfor dette at tage Gien- dom, som han dog i ethvert Fald nogenlunde maa betale. Udkastet har i en anden Hense- ende et meget ringe Omfang; thi skulde det gjælde meget, saa skulde det gjælde ikke alene for Fæsteejer, men for alle Enker, der sidde i lignende Forhold. Det er nemlig en almin- delig Ret her i Danmark, at Enkerne fortsætte deres Mands Bedrift, og Sædeligheden vil aldeles ikke lide Skade med Hensyn til Fæstebønderne mere end i saa mange andre Forhold, hvor Enkerne af en eller anden Grund ikke vilde gifte sig, men antage En, der kan bestyre deres Bedrift. Naar en æret Rigsdagsmand fra Præstø igaar har yttret, at den ene Lov ikke var bedre end den anden, og at naar man forkastede den gamle Lov og gav en ny istedetfor, saa vilde den nye være ligesaa god som den gamle, da det er Loven, som gjør Retfærdigheden, saa gjælder dette dog kun om den formelle Retfærdighed; thi en hvil- kensomhelst Lov, der er givet af Statsmagten, maa vi bøie os for, og vi maa følge den, det er vist; men jeg vil gjøre den ærede Rigs- dagsmand opmærksom paa, at det ikke er Love, der skulle gjøre Retfærdighed, men det er Ret- færdighed, der skal gjøre Love, og at der er en anden Retfærdighed end den, der er knyttet til de døde Bogstaver.

Gleerup: Det er ikke uden megen Selv- overvindelse — jeg tør paastaae det —, at jeg benytter mig af det Ord, jeg tidligere havde forlangt, thi jeg føler i dette Dieblif, hvad jeg før har følt, og hvad vistnok de fleste Mænd, der bevaage sig i et offentligt Liv, have følt, at det kan være svært at staae imod Modstanden, men at det er langt sværere, langt mere trykkende at staae imod Benner. Jeg er i det Tilfælde i den foreliggende Sag, at jeg i meget Væsentligt er uenig med de Mænd og navnlig med den Mand, med hvem

jeg ellers i disse Forhold pletter at være enig i alt Væsentligt. Jeg skal, saa korteligt det er mig muligt, udtale de Betænkkeligheder, jeg har at fremsætte imod det foreliggende Lovfor- slag. Jeg har ikke kunnet komme til anden Overbeviisning, end at det foreliggende Lov- forslag ikke kan og ikke bør anvendes paa de nu bestaaende Fæstecontracter. Jeg kan ikke komme til anden Overbeviisning, end at man, naar man anvendte det paa denne Maade, vilde, ganske vist mod sin Hensigt, begaae no- get Uretfærdigt. Paa de Fæstecontracter, hvori der udtrykkelig er bestemt, at Fæstebesid- delsen skal vedvare for den nærværende Fæsters og Kones Livstid, og isald han døer før hende, da saalænge hun vedbli- ver at være Enke, forekommer det mig udenfor al Tvivl, at det vilde være uret- færdigt at give dette Lovforslag Anvendelse, da jeg synes, at man derved virkelig ikke blot vilde gjøre et Indgreb i en contractmæssig be- staaende Rettighed, men ogsaa i en Rettighed, som har en bestemt Pengeværdi. Med Hensyn til de Fæstecontracter, som ikke ere saa bestemt clausulerede, hvor det kun i Almindelighed er udtalt, at Fæstet gaaer paa Fæsterens og Ko- nens Livstid, der kunde man maaffee, ved en Fortolkning, som jeg dog vilde kalde Spidsfin- dighed (Hør!), komme til at sige: saalænge Konen lever, hvad enten hun gifter sig paany eller ikke, skal hun være i Besiddelse af Fæstet, thi hendes Levetid er kun Betingelsen; men jeg troer, at denne Fortolkning vilde være i ligesaa megen Modstrid med hvad der i Praxis har udviklet sig, som med hvad der fra et strin- gent juridist og logist Standpunkt kan gjøres gjældende. Jeg er overbevist om, at begge Contrahenterne, idet de indgik Fæstecontract, have været fuldkommen overbeviste om, at Fæ- stebesiddelsen ophørte, naar den afsdøde Fæsters Enke giftede sig, og at Forholdet i Praxis har udviklet sig saaledes; men vil man fortolke stringent, saa forekommer det mig ogsaa, at man meget berettiget kan sige, at, naar den afsdøde Fæsters Enke gifter sig paany, saa er hun ikke den juridiske Person, som er omtalt i Fæstecontracten; hun er, ved at være bleven en anden Mands Kone, ikke længer den afsdøde Fæsters Enke, ikke den Kone, som omtales i